

Om gode mäns och förvaltares uppdrag

Gode män och förvaltare är juridiska och ekonomiska ställföreträdare. Den som får hjälp av en ställföreträdare kallas för huvudman. Gode mannens och förvaltarens uppgift är att verka för sin huvudmans bästa.

En person kan få en ställföreträdare av olika anledningar. Uppdraget får olika inriktning beroende på om godmanskapet avser en funktionshindrad, en person med psykiska problem eller en äldre person. Den som har förvaltare berövas sin rätts-handlingsförmåga. Godmanskap är frivilligt, men kan anordnas om det finns ett läkarintyg som styrker behovet.

Gode män och förvaltare förordnas av tingsrätten (vid byte av överförmyndaren) och uppdraget kan omfatta en eller flera delar. Vid ett fullständigt förordnande ingår bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person. Se exempel nedan.

Bevaka rätt

Ställföreträdaren ska bevaka att huvudmannen får det stöd och den hjälp som han eller hon har rätt till i samhället. Vissa åtgärder kräver överförmyndarens samtycke.

- Ansöka om bostadstillägg och anmäla hyresändringar för att få rätt bostadstillägg.
- Överklaga beslut.
- Ansöka om insatser som LSS-insatser, kontaktperson eller ledsagare, äldreboende.
- Bevaka rätt i dödsbo.
- Köpa eller sälja lägenhet eller fastighet. Säga upp eller avveckla lägenhet.

Förvalta egendom

Huvudmannens medel ska användas för huvudmannens uppehälle och nytta i övrigt. Ställföreträdarens uppgift är inte att spara. Medel som inte behöver användas ska förvaras tryggt och ge en skälig avkastning.

- Ansvara för att ekonomin sköts.
- Ha hand om inkomster, pension och bidrag.
- Betala räkningar.
- Förvalta kapital, värdehandlingar, fastigheter.

- Portionera ut fickpengar (inte ta hand om lön som huvudmannen får för eget arbete eller habiliteringsersättning, om inte huvudmannen ger gode mannen i uppdrag att göra det).

En ställföreträdare får inte ge bort sin huvudmans tillgångar och inte heller sammanblanda dem med sina egna. En ställföreträdare får ha tillgång till ett av huvudmannens konton. Övriga konton ska överförmyndarspärmas.

Sörja för person

Se till att huvudmannen har det så bra som möjligt med tanke på vederbörandes hälsa och ekonomi.

- Ställföreträdaren bör träffa sin huvudman ungefär en gång per månad, men det varierar beroende på behov och var huvudmannen bor.
- Ta reda på om huvudmannen bor bra, behöver mer sociala kontakter, har behov av rekreation, behöver vård eller social service
- Ha kontakt med biståndsbedömare eller handikappsekreterare om behov av insatser. Det kan vara utökad hemtjänst, annat boende, dagvård, dagliga aktiviteter, kontaktperson, meningsfull fritid.
- Kontakt med hjälpmedelscentral, läkare, tandläkare eller optiker.

Arvode

En ställföreträdare har rätt att få ett skäligt arvode för sitt uppdrag. Arvode och kostnadsersättning beslutas av överförmyndaren en gång per år, efter att redovisningen granskats. Huvudregeln är att den som har en ställföreträdare ska betala arvodet.